

Rododendru mikropavairošanas īpatnību analīze

Madara Lazdāne, Jeļena Kalniņa, Lita Zīra
Latvijas Universitātes Botāniskais dārzs, madara.lazdane@lu.lv

Rododendri (*Rhododendron* L.) ir lielākā ēriku dzimtas (*Ericaceae* D.C.) ģints un pārstāv vienus no populārākajiem ainavu augiem ziemeļu puslodē. Ģints ietver apmēram 1200 sugas. Latvijas Universitātes Botāniskajā dārzā, prof. Riharda Kondratoviča vadībā kopš 1957. gada notiek intensīva rododendru selekcija. Mikropavairošana ir viens no etapiem selekcijas procesā, lai salīdzinoši īsā laikā, veģetatīvi pavairojot, iegūtu tādu īpatņu daudzumu, kas ir nepieciešami kvalitatīvām pārbaudēm perspektīvo hibrīdu novērtēšanai. Izmantojot *in vitro* tehnoloģiju, no neliela auga fragmenta, laboratorijā iegūt viendabīgus klonus. Rododendru mikropavairošana notiek vairākos etapos – sterila eksplanta iegūšana, *in vitro* dzinumu kultūras iegūšana, pavairošana, dzinumu apsākšanās un aklimatizācija *ex vitro*. Jau no 1985. gada Augu bioloģijas laboratorijā optimizē pavairošanas procesu, jo tā nianses atšķiras dažādiem rododendru taksoniem, kas būtiski ietekmē katra mikropavairošanas etapa rezultativitāti konkrētajam hibrīdam.